

WOJEWODA ŁÓDZKI

PNIK-III.431.11.2024

Łódź, 31 grudnia 2024 r.

Pani

Anna Górniak

TP/17/11

CORSIDA ANNA GÓRNIAK

ul. Miedziana 13 lok. 8

90-038 Łódź

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego¹ przeprowadzona została planowana kontrola², której przedmiotem była prawidłowość i rzetelność prowadzenia repertorium oraz pobierania wynagrodzenia za czynności wykonane na rzecz podmiotów określonych w art. 15 uztp, w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 30 stycznia 2024 r.³

Kontrolę przeprowadzili – zgodnie z upoważnieniami Wojewody Łódzkiego z 23 października 2024 r.⁴, wydanymi na podstawie art. 49 ust. 7 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców⁵ – pracownicy oddziału kontroli Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi:

- Adam Niezgodzki – Młodszy specjalista, kierownik zespołu kontrolerów,
- Tomasz Kubera – Inspektor wojewódzki, członek zespołu kontrolerów,
- Michał Jacek Cyrański – Młodszy specjalista, członek zespołu kontrolerów.

Czynności kontrolne z udziałem tłumacza przysięgłego zostały przeprowadzone w formie korespondencyjnej / zdalnej⁶ z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, w okresie od 28 października do 14 listopada 2024 r.

1 Dz. U. z 2019 r. poz. 1326. Publikator aktualny także na okres objęty kontrolą; dalej: uztp.

2 Akta kontroli w formie elektronicznej w systemie EZD.

3 Początkowo koniec okresu objętego kontrolą został wyznaczony na 31 grudnia 2023 r. Zmiana okresu objętego kontrolą wynika ze stwierdzenia w toku czynności kontrolnych wpisów w repertorium za 2024 r., dotyczących czynności zleconych w 2023 r.

4 Upoważnienia z 2024 r., nr: 125, 126, 127.

5 Dz. U. z 2024 r. poz. 236; dalej: ustawa Prawo przedsiębiorców.

6 Stosownie do wniosku tłumacza przysięgłego z 23 października 2023 r., mając na względzie art. 51 ust. 3a w związku z art. 52 ustawy Prawo przedsiębiorców.

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁÓDZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli pod poz. 1/2024.

Tłumacz przysięgły w zakresie spraw będących przedmiotem kontroli działa na podstawie:

- Ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego,
- Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego⁷,
- Zasad Oceny Poprawności Prowadzenia Repertorium Czynności Tłumacza Przysięgłego stosowanych przez Komisję Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości⁸,
- Kodeksu Zawodowego Tłumacza Przysięgłego⁹.

W zakresie prawidłowości i rzetelności prowadzenia repertorium kontroli poddano 170 wpisów (ok. 54,1% populacji). 165 wpisów dotyczyło tłumaczeń pisemnych, zaś 5 wpisów – tłumaczeń ustnych. Z podanej wyżej puli wpisów, 127 wpisów (123 dotyczące tłumaczeń pisemnych i 4 dotyczące tłumaczeń ustnych) zbadano pod względem prawidłowości kwot pobranego wynagrodzenia, zgodnie z Rozporządzeniem – czynności wykonane na rzecz podmiotów z art. 15 uztp.

Na podstawie dokonanych ustaleń skontrolowaną działalność tłumacza przysięgłego oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**¹⁰.

Powyższa ocena oparta została, m.in. na wskazanych w dalszej części niniejszego dokumentu, nieprawidłowościach i uchybieniach, które dotyczą niewypełnienia albo niewystarczającego wypełnienia wymogów wskazanych w art. 17 ust. 2 uztp, przy uwzględnieniu wytycznych określonych w Zasadach i Kodeksie.

W toku kontroli tłumacz przysięgły udzielił pisemnych wyjaśnień, w tym odnoszących się do stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień¹¹.

W okresie objętym kontrolą tłumacz przysięgły prowadził repertorium w formie elektronicznej. Wpisy ponumerowane zostały w sposób ciągły, oddzielnie dla każdego tłumaczonego dokumentu oraz tłumaczenia ustnego.

7 Dz. U. z 2021 r. poz. 261 ze zm. Publikator aktualny także na okres objęty kontrolą; dalej: Rozporządzenie.

8 <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/komisja-odpowiedzialnosc-zawodowej-tlumaczy-przysieglych-koz>,
Dalej: Zasady.

9 Opracowany przez Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS, Warszawa 2019.
Dalej: Kodeks.

10 Skala ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami, negatywna. Zgodnie z definicją zawartą w Standardach kontroli w administracji rządowej z 31 sierpnia 2017 r. wydanych przez Prezesa Rady Ministrów: Za uchybienie należy uznać odstępstwo od stanu pożądanego o charakterze wyłącznie formalnym, nie powodujące następstw dla kontrolowanej działalności, zarówno w aspekcie finansowym, jak i wykonania zadań. Za nieprawidłowość należy uznać działanie lub zaniechanie, które z punktu widzenia kryteriów kontroli jest nielegalne, niegospodarne, niecelowe lub nierzetelne, a w przypadku kontroli wykonania zadań – nieskuteczne, niewydajne lub nieoszczędne.

11 Wyjaśnienia z 14 listopada 2024 r.

1. Odnosząc się do spełnienia wymogów określonych w przepisach art. 17 ust. 2 pkt 1-4 i 6 uztp, dotyczących wpisów o tłumaczeniach pisemnych, stwierdzono, że we wpisach widnieją:

a) data przyjęcia zlecenia, przy czym w:

- 1 pozycji¹² odnotowano datę przyjęcia zlecenia *16/01/2022*, zamiast prawidłowej daty *16/01/2023*, co tłumacz przysięgły wyjaśnił błędem.

Błąd w odnotowaniu daty przyjęcia zlecenia uznaje się za uchybienie,

- 3 pozycjach¹³ odnotowano datę przyjęcia zlecenia *10/02/2024*, zaś jako datę zwrotu dokumentu wraz z tłumaczeniem podano *23/02/2023*, tj. datę wcześniejszą niż wskazana data zlecenia. Wyjaśniono: *Pod wskazanymi pozycjami widnieją niestety daty z błędem literowym. Prawidłowe daty przyjęcia zlecenia to 10/02/2023 dla każdej pozycji.*

Błąd w odnotowaniu dat przyjęcia zleceń uznaje się za uchybienie,

b) data zwrotu dokumentu wraz z tłumaczeniem oraz oznaczenie zleceniodawcy albo zamawiającego wykonanie oznaczonego tłumaczenia, przy czym w:

- w 2 pozycjach¹⁴ jako datę przyjęcia zlecenia podano *05/05/2023*, zaś jako datę zwrotu dokumentu wraz z tłumaczeniem wpisano datę wcześniejszą niż data zlecenia, tj. *12/01/2023*, co wyjaśniono pomyłką. Wskazano poprawną datę zwrotu dokumentu jako *05/06/2023*.

Błąd w odnotowaniu daty zwrotu dokumentu uznaje się za uchybienie,

c) opis tłumaczonego dokumentu, wskazujący nazwę, datę i oznaczenie dokumentu, język, w którym go sporządzono, osobę lub instytucję, która sporządziła dokument oraz uwagi o jego rodzaju, formie i stanie, przy czym w:

- 1 pozycji¹⁵ w związku z udzielonymi wyjaśnieniami, stwierdza się błędnie podane oznaczenie dokumentu. Wpisano bowiem *karta nr 7* zamiast prawidłowego oznaczenia *karta nr 6*.

Błąd w odnotowaniu oznaczenia tłumaczonego dokumentu uznaje się za uchybienie,

- 1 pozycji¹⁶ w związku z udzielonymi wyjaśnieniami, stwierdza się błędnie podaną informację w kolumnie przeznaczonej na uwagi o rodzaju, formie i stanie dokumentu. Wpisano bowiem, że dokument zawierał terminologię specjalistyczną. Tłumacz przysięgły podał, że dokument nie zawierał takiej terminologii.

12 Poz. 3/2023.

13 Poz.: 21-23/2023.

14 Poz.: 110/2023, 111/2023.

15 Poz. 74/2023.

16 Poz. 69.

Nieprawidłowe wskazanie w zakresie terminologii tłumaczonego dokumentu uznaje się jako uchybienie,

- 13 pozycjach¹⁷ w kolumnie przeznaczonej do oznaczenia dokumentu wpisano „b.d.”. Tłumacz przysięgły wyjaśnił, iż (...) *dokumenty nie miały żadnego numeru identyfikacyjnego, stąd oznaczenie b.d. (brak danych)*.

Zauważa się, że zgodnie z Zasadami: (...) *W razie braku daty lub oznaczenia dokumentu, należy ten fakt odnotować zwrotem „bez oznaczenia” lub skrótami „b.d.” albo „b.o.”*.

Wobec poczynionych ustaleń, w tym w świetle wyjaśnień, zdaniem kontroli posługiwanie się przez tłumacza przysięgłego skrótem „b.d.” jako „brak danych” może być mylące.

Biorąc pod uwagę wyjaśnienia tłumacza przysięgłego, nie stwierdza się stanu nieprawidłowego, jednakże zwraca się uwagę, aby w sytuacji, gdy tłumaczony dokument nie posiada informacji go identyfikujących, np. numeru, ciągu samych liter lub liter i cyfr; adnotację o braku oznaczenia zamieszczać w postaci „b.o.” lub poprzez sformułowanie „brak oznaczenia”,

- 8 pozycjach¹⁸ w kolumnie właściwej do odnotowywania osoby lub instytucji, która sporządziła dokument, wpisano „b.d.”, co wyjaśniono brakiem wskazania, w tłumaczonym dokumencie, osoby lub instytucji, która sporządziła dokument. Podano również, że dokumenty nie zawierały danych, które umożliwiały identyfikację sporządzającego ani nie posiadały innych informacji bądź cech umożliwiających jego identyfikację.

Odnosząc się do stwierdzonego stanu faktycznego, zwraca się uwagę na ustalenia, poczynione w tiret wyżej, dotyczące stosowania oznaczenia: „b.d.”.

Biorąc pod uwagę wyjaśnienia, nie stwierdza się nieprawidłowości, lecz zasadnym jest, z punktu widzenia jasności i jednoznaczności wpisów, aby w sytuacji, gdy brak jest możliwości określenia osoby lub instytucji, która sporządziła dokument; informacja taka była podawana w sposób opisowy, np. *brak danych umożliwiających identyfikację sporządzającego dokument* – w kolumnie *Uwagi*.

Stwierdza się również, że tłumacz przysięgły w skontrolowanych wpisach¹⁹, w sytuacji gdy tłumaczony dokument nie posiadał daty, zamieszczał adnotację o jej braku (*b.d.*) zgodnie z Zasadami,

17 Poz.: 5/2023, 32/2023, 34/2023, 90-91/2023, 94/2023, 98/2023, 113/2023, 120/2023, 279/2023, 29/2024, 30/2024, 32/2024.

18 Poz.: 73-75/2023, 87/2023, 94/2023, 24/2024, 25/2024, 30/2024.

19 Przykładowe pozycje wpisów w tym zakresie: 15/2023, 33/2023, 73/2023, 94/2023, 29/2024, 32/2024.

- d) wskazanie rodzaju wykonanej czynności, języka tłumaczenia, liczby stron tłumaczenia oraz sporządzonych egzemplarzy,
- e) wysokość pobranego wynagrodzenia, przy czym stwierdzono, że tłumacz przysięgły stosował niejednolity system odnotowywania pobranego wynagrodzenia. I tak:

- w 23 pozycjach²⁰ dotyczących czynności wykonanych na rzecz *podmiotów gospodarczych* nie wpisano faktycznej kwoty pobranego wynagrodzenia, z uwzględnieniem kwoty VAT²¹. W wymienionych pozycjach podano bowiem kwoty w zł z dopiskiem: + vat.

Tłumacz przysięgły wyjaśnił: *wskazane pozycje dotyczą tłumaczenia wykonanego na rzecz podmiotów wolnorynkowych prowadzących działalność gospodarczą. Ten system wpisywania pobranego wynagrodzenia jest dla mnie wygodniejszy, jako że odzwierciedlają te wpisy stawki netto podawane kontrahentom oraz (...) podmiotom gospodarczym komunikuję swoją stawkę bazując na stawce netto dodając vat (...).*

Powyższe ocenia się jako nieprawidłowość. Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 6 uztp, tłumacz przysięgły w repertorium odnotowuje wysokość pobranego wynagrodzenia, a Zasady dodatkowo precyzują, iż bezwzględny obowiązkiem tłumacza przysięgłego, w rubryce przeznaczony na tę daną, jest odnotowywanie wysokości faktycznie pobranego wynagrodzenia. Wobec powyższego, nie jest prawidłowym podawanie wysokości pobranego wynagrodzenia w sposób określony we wskazanych pozycjach, bowiem taki zapis nie odzwierciedla wysokości faktycznie pobranego wynagrodzenia. Tłumacz przysięgły, celem odnotowywania wysokości pobranego wynagrodzenia według swoich potrzeb, może określić informacje wpisać w kolumnie *Uwagi*,

- w 20 pozycjach²² dotyczących czynności zrealizowanych na rzecz osób fizycznych podano kwoty pobranego wynagrodzenia, określone jako kwoty w zł z dopiskiem: *brutto*. Wyjaśniono, że taki zapis kwot uwzględnia w swojej wysokości wyliczoną kwotę VAT, a wskazane pozycje odnoszą się do osób fizycznych, (...) *dla których wykonanie tłumaczenia dokumentuje w formie sprzedaży nieudokumentowanej (...) a osobom fizycznym, czy też podmiotom nie będącymi podmiotami gospodarczymi, komunikuję swoją stawkę brutto, czyli z uwzględnieniem już stawki podatku vat,*

20 Poz.: 3/2023, 9-11/2023, 15/2023, 19-23/2023, 25/2023, 28-29/2023, 57/2023, 95/2023, 98/2023, 113/2023, 149/2023, 276-278/2023, 280-281/2023.

21 Podatek od towarów i usług.

22 Poz.: 96-97/2023, 116-122/2023, 150-157/2023, 166-167/2023, 279/2023.

- w przypadku tłumaczeń wykonanych na rzecz podmiotów określonych w art. 15 uztp²³ podawano wyłącznie kwoty pobranego wynagrodzenia, tj. bez żadnych dopisków. Z punktu widzenia kontroli, zasadnym byłoby, dla zapewnienia jasności i jednoznaczności wpisów, wdrożenie jednolitego modelu określania pobranego wynagrodzenia – w rubryce do tego przewidzianej. Natomiast wszelkie dodatkowe informacje mające znaczenie dla tłumacza przysięgłego w zakresie kalkulacji wynagrodzenia, warto odnotowywać w kolumnie *Uwagi*.

W toku kontroli stwierdzono także, iż wpisy odnotowane w poz. 160-165/2023 są tożsame, tj. wszystkie elementy wpisów zawierają takie same informacje. Powyższe stwierdzono także w zakresie wpisów w poz. 257-260/2023.

Odnośnie poz. 160-165/2023 podano: *wpisy nie dotyczą tego samego dokumentu. Wskazane dokumenty nie są tożsame, choć podobne, albowiem odnoszą się do innych podmiotów, jednak oznaczenia dokumentów są identyczne.* W drugim przypadku wyjaśniono: *wpisy nie dotyczą tego samego dokumentu. Wskazane dokumenty nie są tożsame, choć podobne, albowiem odnoszą się do innych operacji, jednak oznaczenia dokumentów są identyczne.*

Mając na względzie wyjaśnienia, nie stwierdza się stanu nieprawidłowego, jednak z uwagi na tożsamość wpisanych danych warto byłoby w takich przypadkach, np. w kolumnie *Uwagi*, zamieścić informacje o cechach wyróżniających tłumaczone dokumenty.

2. Odnosząc się do spełnienia wymogów określonych w art. 17 ust. 2 pkt 1²⁴-2 oraz 4-6 uztp, dotyczących wpisów o tłumaczeniach ustnych, stwierdzono, że we wpisach widnieje:
 - a) data przyjęcia zlecenia,
 - b) oznaczenie zleceniodawcy albo zamawiającego wykonanie oznaczonego tłumaczenia,
 - c) opis tłumaczenia ustnego wskazujący datę, miejsce, zakres i czas trwania tłumaczenia,
 - d) wysokość pobranego wynagrodzenia, przy czym w 1 pozycji²⁵, dotyczącej czynności wykonanej na rzecz jednego z podmiotów, o których mowa w art. 15 uztp, nie wpisano wysokości rzeczywistej kwoty pobranego wynagrodzenia, z uwzględnieniem w niej kwoty VAT, wpisano bowiem kwotę w zł z dopiskiem + *vat*.

Powyższe wyjaśniono pomyłką: (...) *albowiem w pozycjach dotyczących czynności wykonanych na rzecz organów wymiaru sprawiedliwości co do zasady podaję wynagrodzenie z uwzględnieniem stawki VAT (...).* Jednocześnie tłumacz przysięgły w wyjaśnieniach wskazała kwotę pobranego wynagrodzenia, z uwzględnieniem w niej

23 Przykładowe pozycje wpisów w tym zakresie: 4-8/2023, 30-36/2023, 47-56/2023, 89-94/2023, 172-175/2023, 257-266/2023, 23-32/2024.

24 W zakresie daty przyjęcia zlecenia.

25 Poz. 171/2023.

stawki VAT. Podana kwota została obliczona prawidłowo, tj. odpowiada wymogom określonym w Rozporządzeniu.

Opisany przypadek ocenia się jako nieprawidłowość. W tym miejscu aktualne są ustalenia zawarte w pkt 1 lit. e) tiret pierwsze niniejszego dokumentu.

Jednakże w 5 pozycjach²⁶, w zakresie wymogu podania rodzaju wykonanej czynności, języka tłumaczenia, stwierdzono, że w kolumnie repertorium, przyporządkowanej do tych danych, pozostawiono rubryki puste. Udzielono wyjaśnień wskazujących, iż omawiane pozycje odnoszą się do tłumaczeń ustnych, a ich opis znajduje się w kolumnach repertorium od nr 13 do 15. Są to kolumny przeznaczone na dane wchodzące w skład opisu tłumaczenia ustnego: data, miejsce i zakres tłumaczenia ustnego, czas trwania. W wyjaśnieniach wskazano oddzielnie dla każdej skontrolowanej pozycji, rodzaj czynności jaka została wykonana i język tłumaczenia.

W omawianych przypadkach, brak odnotowania rodzaju wykonanej czynności i języka tłumaczenia uznaje się za nieprawidłowość, bowiem brak jest w treści wpisów elementu wymaganego, o którym mowa w art. 17 ust. 2 pkt 4 uztp. Informacja ta jest istotna dla zidentyfikowania wykonanej czynności przez tłumacza przysięgłego. Brak takiej informacji we wpisie sprawia, że identyfikacja czynności po pozostałych elementach wpisu może być obarczona błędami, tym samym dając nieprawdziwy obraz wykonanej czynności.

3. Ustalenia kontroli nie obejmują rzetelności zapisów dotyczących odmowy wykonania czynności na żądanie podmiotów, o których mowa w art. 15 uztp, bowiem w kontrolowanym okresie nie zaistniała taka okoliczność.

Mając na względzie dokonane ustalenia i ocenę, **zobowiązuję Panią do:**

1. Odnotowywania w repertorium czynności tłumacza przysięgłego w sposób zgodny z art. 17 ust. 2 uztp, z uwzględnieniem wymogów *Zasad*;
2. Odnotowywania wysokości rzeczywistego pobranego wynagrodzenia (z uwzględnieniem w tej wysokości stawki VAT) za wykonane czynności, w tym na rzecz podmiotów określonych w art. 15 uztp, zgodnie z wymogami / stawkami Rozporządzenia;
3. Dołożenia należytej staranności w dokonywaniu wpisów w repertorium.

26 Poz.: 14/2023, 16/2023, 112/2023, 114/2023, 171/2023.

Informuję, że na podstawie § 49 ust. 1 i 2 Regulaminu Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi²⁷, kierownik jednostki kontrolowanej, w wyznaczonym terminie informuje zarządzającego kontrolę o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Zarządzający kontrolę ma prawo żądania w każdym czasie informacji o stanie realizacji zaleceń pokontrolnych lub innych działaniach podjętych w wyniku kontroli, w szczególności w celu usunięcia nieprawidłowości i wykonania wniosków.

Wobec powyższego oczekuję stosownej informacji w terminie **20 dni** od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Justyna Szymańska-Chłodzińska
**Dyrektor Wydziału Prawnego, Nadzoru
i Kontroli**
(podpisano elektronicznie)

²⁷ Załącznik do Zarządzenia Nr 125/2024 Wojewody Łódzkiego z dnia 5 czerwca 2024 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Kontroli Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.